

SINOPSI DE LA SITUACIÓ ACTUAL DE LES HUMANITATS COMPARADES ALS ESTATS UNITS I A EUROPA

Steven Tötösy de Zepetnek

University of Halle-Wittenberg & Purdue University Press

Louise O. Vasvári

Stony Brook University & New York University

clcweb@purdue.edu

Cita recomanada || TÖTÖSY, Steven & VASVÁRI, Louise O. (2011): "Sinopsi de la situació actual de les Humanitats comparades als Estats Units i a Europa" [article en línia], 452°F. *Revista electrònica de teoria de la literatura i literatura comparada*, 5, 13-31, [Data de consulta: dd/mm/aa], < <http://www.452f.com/index.php/ca/totosy-vasvari.html> >

Il·lustració || Mar Olivé

Traducció || Gemma Beltran

Article || A petició | Publicat: 07/2011

Llicència || Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 de Creative Commons

Resum || Aquest article és una descripció de la situació de les humanitats comparades al món occidental amb una atenció especial a la disciplina de la literatura comparada i als camps de la literatura universal, els estudis culturals i els estudis culturals comparats. Mitjançant una breu discussió dels camps mencionats, els autors proposen que per realitzar l'estudi de la literatura i la cultura com una activitat social rellevant digna d'estudi, avui dia els acadèmics de les humanitats s'han de centrar en el treball contextualitzat i basat en les proves i paral·lelament han de parlar en la responsabilitat derivada del lloc de treball dels graduats en humanitats. Això no vol dir que l'estudi tradicional de la literatura, que inclou un estudi exhaustiu del text en qüestió, s'hagi de relegar a una posició inferior, sinó més aviat que l'objectiu ha de ser dur a terme tots dos mètodes de forma paral·lela. La seva anàlisi final és que els estudis culturals comparats es basen en principis de l'enfocament comparatiu i s'ideen dins la literatura comparada, la literatura universal i els estudis culturals que practiquen la interdisciplinarietat. Tot utilitzant els avantatges de les noves tecnologies de la informació, aquests estudis podrien aconseguir una presència global i una rellevància social de la qual les humanitats comparades demostrarien ser un component clau.

Paraules clau || Estudis culturals comparats | Literatura comparada | Interdisciplinarietat | Humanitats comparades | Literatura universal | Estudis culturals.

Abstract || This article is a description of the situation of comparative humanities in the Western hemisphere with attention to the discipline of comparative literature and the fields of world literature, cultural studies, and comparative cultural studies. With brief discussions of the said fields, the authors propose that to make the study of literature and culture as a socially relevant activity of scholarship today humanities scholars must turn to contextual and evidence-based work parallel with attention to and responsibility with regard to humanities graduates' employment. This does not mean that the traditional study of literature including close-text study would be relegated to lesser value; rather, the objective ought to be to perform both and in a parallel fashion. Their final analysis is that comparative cultural studies as based on tenets of the comparative approach and thought in comparative literature, world literature, and cultural studies practiced in interdisciplinarity, and employing the advantages of new media technology could achieve a global presence and social relevance of which comparative humanities would prove a relevant component.

Keywords || Comparative Cultural Studies | Comparative Literature | Interdisciplinarity | Comparative Humanities | World Literature | Cultural Studies.

0. Introducció

Diverses disciplines han utilitzat i utilitzen la perspectiva i l'ús de la comparació en el món acadèmic i una de les argumentacions més recents respecte a la comparació en les humanitats i les ciències socials l'ha dut a terme l'historiador Marcel Detienne a *Comparant l'incomparable* (2008: 36-39; *Comparer l'incomparable* [2000]; vegeu també —un altre historiador— George M. Fredrickson, 1997). Per començar, no és cap secret el fet que la disciplina de la literatura comparada té una història d'inseguretat i de batalles pel que fa a la falta de definició i la falta d'un marc teòric, així com també d'una metodologia. Aquestes llacunes —reconegudes en diverses ocasions dins la disciplina, ja des dels seus orígens fins al segle XIX— són, entre d'altres, el resultat del que aquesta disciplina ha manllevat d'altres disciplines per a l'anàlisi de la literatura. En termes de presència institucional, aquesta disciplina va guanyar adeptes sobretot als Estats Units i a Europa (tot i que menys en aquest últim continent) i a les dues regions aquesta presència està sofrint una davallada que es reflecteix tant per l'interès per adoptar una teoria literària i cultural en els departaments d'anglès com també per l'eurocentrisme intrínsec a la literatura comparada (vegeu, per exemple, Pireddu, 2009; Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007, 2010; Witt, 2007). Un altre defecte de la literatura comparada resideix en la seva construcció (teòrica i aplicada) basada en les literatures nacionals en un moment en què el paradigma d'allò global va guanyant cada cop més terreny en moltes disciplines i en molts enfocaments. A més, des de la dècada de 1980, aquesta disciplina s'ha vist pressionada a justificar la seva validesa institucional amb motiu de l'arribada dels estudis culturals. Malgrat aquest desenvolupament, pel que fa als Estats Units, Haun Saussy afirma que «la literatura comparada d'alguna manera ha guanyat la batalla. Mai no havia estat tan ben rebuda a les universitats nord-americanes [...] i les nostres conclusions s'han convertit en els raonaments de tercers» (2006: 3; vegeu també Finney, 2008). Mentre que l'anàlisi de Saussy sobre els objectius i l'àmbit de la literatura comparada i la seva creixent popularitat en l'estudi literari es corrobora i rep punts de vista positius, el que manca en el seu estudi és una atenció especial a l'opressió institucional dels Estats Units i també Europa. El seu punt de vista positiu del nou statu quo representa un ajustament a opinions com ara les de Susan Bassnett a *Introducció a la Literatura comparada* on afirma que aquesta disciplina és morta (1993: 3) o també a l'opinió de Gayatri Chakravorty Spivak (2003) que va postular una actitud similar amb el títol del llibre *La mort d'una disciplina* (és a dir, de la literatura comparada) o als pronòstics negatius del pròleg de «Literatura comparada» al *Routledge Dictionary of Literary Terms* (GMH). Ambdós punts de vista oposats —d'una banda, la idea que la literatura comparada ha conquerit l'estudi literari i, de l'altra,

que aquesta disciplina és morta— fan referència als Estats Units i a Europa. Així doncs, mentre aquests autors intenten corregir les seves respectives avaluacions segons si hom considera el contingut intel·lectual de la disciplina o l'estatus institucional, mantenen un punt de vista centrat en aquests dos continents i no tenen en compte l'emergència d'aquesta disciplina a Àsia (principalment a la Xina, Corea, l'Índia, el món àrab) i a Llatinoamèrica, o fins i tot els avenços en països com ara Grècia, Itàlia, Portugal, Espanya, etc. (sobre aquest tema, vegeu, per exemple, Tötösy de Zepetnek i Mukherjee, 2012). En endavant, amb l'objectiu de presentar una sinopsi de l'estat actual de les coses en les humanitats comparades a Occident, us presentem unes descripcions breus de la disciplina de la literatura comparada i dels camps de la literatura universal, dels estudis culturals i dels estudis culturals comparats.

1. La disciplina de la literatura comparada i el concepte de literatura universal

Proposem la següent definició de literatura comparada com a mitjà per discutir la situació d'aquesta disciplina en relació amb el camp de la literatura universal:

The discipline of Comparative Literature is in toto a method in the study of literature in at least two ways. First, Comparative Literatures means the knowledge of more than one national language and literature, and/or it means the knowledge and application of other disciplines in and for the study of literature and second, Comparative Literature has an ideology of inclusion of the Other, be that a marginal literature in its several meanings of marginality, a genre, various text types, etc. [...] Comparative Literature has intrinsically a content and form, which facilitate the cross-cultural and interdisciplinary study of literature and it has a history that substantiated this content and form. Predicated on the borrowing of methods from other disciplines and on the application of the appropriated method to areas of study that single-language literary study more often than not tends to neglect, the discipline is difficult to define because thus it is fragmented and pluralistic (Tötösy de Zepetnek, 1998: 13; for bibliographies of comparative literature books and articles see Tötösy de Zepetnek, 2009 and 2011).

El concepte de literatura universal té els orígens en la proposta de Johann Wolfgang von Goethe's a *Weltliteratur*, on va desenvolupar, entre altres idees, la rellevància i la importància de la traducció i va donar arguments en contra del concepte nacional de literatura (vegeu exemples de l'abast i la rellevància actual del concepte de Goethe a Birus, 1999; Sturm-Trigonakis, 2007). Tot i que la proposta de Goethe no va guanyar popularitat com a estructura en el marc institucional (és a dir, en els departaments universitaris de literatura universal), aquest concepte, en si, ha estat —com a mínim *in*

nomine— un principi de la disciplina de la literatura comparada com a enfocament intel·lectual i pedagògic, malgrat que a la pràctica ha resultat eurocentrista i un enfocament més aviat nacional. En els últims anys, potser en contra de l'anomenat dèficit de la literatura comparada —és a dir, el seu eurocentrisme, la pèrdua del focus de la teoria literària i cultural i la insistència a fer enfocaments nacionals— el concepte més antic de literatura universal, però, ha rebut un interès renovat no només com a principi teòric sinó també com a estructura institucional, en concret en els departaments universitaris nord-americans i canadencs, i s'ha publicat un gran nombre de llibres acadèmics sobre aquest aspecte (vegeu, per exemple, Damrosch, 2003 i 2009; Gallagher, 2008; Lawall, 1994; Pizer, 2006; Prendergast, 2004 i 2008; Simonsen i Stougaard-Nielsen, 2008; Sturm-Trigonakis, 2007). Encara que als Estats Units i a Canadà existeixi una gran voluntat d'establir departaments i doctorats especialment anomenats «literatura universal», queda per veure si el concepte es desenvoluparà com a unitat didàctica a les carreres, tot adoptant així una base institucional. Mentre els cursos de literatura comparada existeixen arreu del món, la diferència rau en el fet que se n'imparteixen pocs i dins dels departaments corresponents. Sense tenir en compte la presència cada cop menor de la literatura comparada com a camp universitari a Occident, el tema de la presència institucional i administrativa de la literatura comparada o la dels estudis culturals comparats (vegeu-ho més avall) se segueix posant en dubte. Al mateix temps, la rellevància intel·lectual de la literatura comparada, la literatura universal, els estudis culturals i els estudis culturals comparats segueix sent atractiva a causa de la globalització i l'impacte que té arreu del planeta. Així, una definició de literatura universal, com a disciplina diferent de la literatura comparada, seria la següent: «World literature is not an infinite, ungraspable canon of works but rather a mode of circulation and of reading, a mode that is as applicable to individual works as to bodies of material, available for reading established classics and new discoveries alike» (Damrosch, 2003: 5; vegeu també Pizer, 2006 per a una discussió exhaustiva sobre la literatura universal). És interessant veure com el concepte de Damrosch de literatura universal respecte a la producció literària, a la publicació i a la circulació és similar a l'enfocament microsystemàtic de la literatura que han proposat i posat en pràctica autors com ara Siegfried J. Schmidt a *Empirische Literaturwissenschaft* (1994) i Itamar Even-Zohar en la seva teoria polisistèmica (vegeu Schmidt, per exemple, 2010; Even-Zohar, entre d'altres, 1990).

La literatura comparada com a disciplina, tot i que centrada en la presència institucional, s'ha convertit en un camp establert als Estats Units, a Canadà i a Austràlia (fins i tot a Anglaterra, on aquesta disciplina encara no té una presència sòlida, recentment ha rebut força interès), a Llatinoamèrica i a molts països europeus.

Tot i això, com hem suggerit anteriorment, el que és notable és el fet que el concepte i la disciplina, així com la presència institucional que tenen, avancin cap a les regions que anomenem «perifèriques», regions que inclouen països com ara Espanya, Portugal, Grècia, etc. En aquest punt volem advertir de l'enfocament «periòdic» a l'hora d'avaluar la magnitud de la disciplina en les regions «perifèriques». Dit d'una altra manera, aquests avenços s'han d'analitzar com una manera de «posar-se al dia» semblant a com, per exemple, la modernitat ha aparegut a les regions «perifèriques» seguint els passos d'Europa (i també dins d'Europa en els últims temps, primer a l'Europa occidental i després a l'oriental). Aquest punt de vista, basat en l'anomenat concepte eurocèntric i pràctic de la literatura comparada, no ens ha de sorprendre sinó que argumentem que els avenços d'aquesta disciplina són el resultat de les conseqüències de la globalització i, ergo, d'una construcció sofisticada i d'una pràctica de gran importància (més sobre aquest aspecte, vegeu concretament Krishnaswamy, 2010; i també Caruth i Culler, 2010).

2. El camp dels estudis culturals

Els estudis culturals es practiquen com un camp acadèmic híbrid, és a dir, que no es localitza en una disciplina específica i establerta sinó que té la seva base en les humanitats crítiques i en les teories de les ciències socials que, en lloc d'unificar la teoria disciplinària i la metodologia per elles mateixes, abracen un gran ventall d'enfocaments i metodologies teòriques. A diferència de les disciplines tradicionals, el punt fort dels estudis culturals resideix precisament en l'heterogeneïtat teòrica, la riquesa, la pluralitat i la flexibilitat de les seves fronteres. El seu objectiu és redibuixar les fronteres de les humanitats i de l'estudi de les ciències socials al voltant d'uns nous paradigmes tant en la teoria com en l'aplicació. A causa de la diversitat dels mètodes, potser la millor manera de descriure els estudis culturals és com una idea metadisciplinària que traspasa disciplines en lloc d'unir-les en una de sola. També es pot definir com a inter-, multi- i fins i tot contra- o anti- disciplinària, una disciplina que extreu els principis i el mètode d'anàlisi de les problemàtiques i dels mètodes compartits amb altres disciplines, (re) combina un gran nombre de disciplines noves i també tradicionals per estudiar críticament l'estudi dels fenòmens culturals en diverses societats, sempre posant èmfasi en el context cultural i social i amb l'objectiu d'entendre la metamorfosi de la pròpia noció de cultura. En lloc de donar prioritat a les obres canòniques o a les dades quantitatives i reproduir-se dins les línies establertes de l'autoritat, els estudis culturals inclouen obres sobre la cultura i els productes culturals que intenten articular allò que encara no s'ha dit, allò que s'ha suprimit, i allò preconcebut en els models dominants de

coneixement, no només en textos i en pràctiques significatives sinó també en les teories de les disciplines tradicionals. En el màxim exponent, els estudis culturals són una crítica cultural que enalteix les virtuts de l'eclecticisme i abraça una visió de la cultura integral i democràtica mitjançant un ampli ventall d'enfocaments teòrics i de metodologies que busquen fer connexions explícites entre diferents formes de cultura i també entre la cultura, la societat i la política, amb l'objectiu no només de ser analítics sinó també de donar ales als canvis. Els estudis culturals han estat sempre controvertits, com a mínim en els seus orígens, quan es definien a ells mateixos com un compromís polític radical i una pràctica de canvi social. Així, a diferència dels academicismes filosòfics tradicionals que s'esforcen per ser «objectius», els estudis culturals són explícitament ideològics. Encara que en algunes de les darreres versions els estudis culturals s'han tornat menys declaradament polítics, segueixen representant un repte tant per a l'elit atrofiada de les disciplines acadèmiques tradicionals com per a les estructures de poder hegemònic en general. La noció de «cultura», en els estudis culturals, es refereix a la concepció antropològica i narrativa del terme per estudiar formes habituals de vida, i al mateix temps intenta desmantellar les concepcions de «cultura» més esteticotextuals i jeràrquiques. Això també significa que els estudis culturals es poden aplicar a l'estudi de tot el que és tradicional, canònic o hegemònic. Els estudis culturals poden produir formes de coneixement més rellevant que els discursos acadèmics ja establerts pel que fa a la seva disposició per tractar els temes de la vida quotidiana. Són exemples d'això l'estudi de les cultures populars o marginades o la investigació de la cultura i l'interès dels mitjans de comunicació en el rol creatiu del seu públic. (Vegeu, entre d'altres, Bathrick, 1992; Berubé, 2005; Franco, 2007; Grossberg, 1998; Grossberg, Nelson i Treichler, 1992; Hall, 2001; Prow, 2007; Rojek, 2007; concretament sobre el mètode dels estudis culturals consulteu, per exemple, Ferguson i Golding, 1997; Lee i Poynton, 2000; Lee, 2003; White i Schwach, 2006; McCarthy *et al.*, 2007).

Els estudis culturals es poden incloure i/o fer servir en un gran nombre de disciplines establertes dins les humanitats i les ciències socials, entre les quals s'inclouen els estudis literaris i la teoria de la literatura, la sociologia de la cultura, la teoria social, els estudis dels mitjans de comunicació, els estudis de comunicació, l'antropologia cultural, la història i la geografia cultural, l'etnografia, la sociolingüística, els estudis de traducció, el folklore, la filosofia, el dret, els estudis de polítiques culturals, la pedagogia, la història, els estudis de museus, els estudis d'audiències, la història de l'art i la seva crítica, les ciències polítiques, els estudis de gènere, etc. En l'àrea de les temàtiques, els estudis culturals també es poden aplicar a la sexualitat i el gènere, la nacionalitat i les identitats (post) nacionals, el colonialisme i el postcolonialisme, la raça i les ètnies,

la cultura popular, la formació de subjectivitats socials, la cultura de consum, la ciència i l'ecologia, la identitat política, la política de l'estètica i la disciplinarietat, les institucions culturals, el discurs i la textualitat, la (sub)cultura en diferents societats, la cultura popular i el seu públic, la cultura (global) en l'època postmoderna, la política de l'estètica, la cultura i les seves institucions, el llenguatge, les polítiques culturals a la ciutat, la ciència i la cultura dels ecosistemes, els estudis postcoloniais, feministes, de gènere i homosexuals, els estudis ètnics, els estudis d'(im)migració, els estudis urbans, la publicació, els temes metaprofessionals com ara el món laboral, la publicació acadèmica i els catedràtics, entre d'altres.

Pel que fa al context dels estudis culturals, tant pel que fa a la ideologia com a la presència institucional, aquests estudis van començar a la Gran Bretanya el 1950 amb l'anàlisi de tendència marxista de la cultura de Richard Hoggart, Raymond Williams, Edward P. Thompson, Stuart Hall i d'altres al *Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies*. Aquest centre va engegar una sèrie d'estudis compromesos políticament que van tenir una gran influència i alguns dels quals més tard es van convertir en llibres, en mitjans de masses i en cultura popular. Les primeres publicacions posaven en dubte la producció literària o el que s'havia canonitzat com a «literatura anglesa», la influència de la cultura industrial en les masses, i van proposar que la producció popular i de les classes treballadores i el seu públic fossin dignes d'estudi. Els estudis culturals britànics van viure una exportació gràcies als expatriats britànics que, sota el mandat de Thatcher, van marxar del seu país i van obtenir llocs de treball a les facultats dels Estats Units i d'altres països anglòfons. D'aquesta manera l'èxit més gran dels estudis culturals, naturalment, ha estat en el món angloparlant: Gran Bretanya, Nord-amèrica (Estats Units i Canadà), Austràlia i Nova Zelanda. (Vegeu, entre d'altres, Turner, 2003; Frow i Morris, 1993; Prow, 2007). D'altra banda, a Alemanya va emergir una escola paral·lela de pensament, l'escola de Frankfurt, amb una anàlisi marcadament marxista, però amb la diferència que mentre l'escola de Birmingham estudiava la cultura popular, l'escola de Frankfurt discutia la importància de l'alta cultura contra l'impacte de la cultura popular i es basava sobretot en la sociologia antropològica, la psicologia i la filosofia existencial (vegeu Theodor W. Adorno, Jürgen Habermas, Max Horkheimer, Leo Löwenthal, Herbert Marcuse). Un altre marc per a l'estudi de la cultura és el *Kulturwissenschaft* —un marc desenvolupat a partir de 1920 a Alemanya, i en molts aspectes lligat al pensament del segle XIX— basat en els camps de la filosofia de la cultura (vegeu Georg Simmel i Ernst Cassirer), la història de la cultura, (vegeu Wilhelm Dilthey), l'antropologia històrica i filosòfica (vegeu Johann Friedrich Blumenbach), la sociologia (per exemple, Max Weber), i la història de l'art (vegeu Aby Warburg). Tot i que el *Kulturwissenschaft* de la dècada de 1980 ha adoptat alguns aspectes dels estudis culturals,

continua sent un camp específic i una disciplina que té les arrels en el pensament alemany històric i filosòfic. És per això que la seva història i la pràctica actual és diferent de la dels estudis culturals. (Vegeu Böhme i Scherpe, 1996; Böhme, Matussek i Müller, 2000; Kittler, 2001).

Els estudis culturals han continuat vivint una fragmentació important i també un gran desenvolupament en àrees com ara la globalització, l'anàlisi crítica de la raça, el treball de camp etnogràfic i els estudis de gènere, entre d'altres. També cal remarcar que molts aspectes i perspectives dels estudis culturals ja eren disponibles i ja existien en la disciplina de la literatura comparada, on molts temes i tòpics d'aquests estudis ja s'havien estudiat abans que estiguessin en auge, i es continuen estudiant avui dia. Als Estats Units, a més de la prominència dins els departaments d'anglès, també s'han introduït positivament cada cop més en els departaments d'història, sociologia, antropologia i altres camps de les humanitats i les ciències socials. Els estudis culturals també han estat influents al sud-est d'Àsia, particularment a Taiwan i a Corea del Sud, llocs als quals molts dels seus practicants tornaven després d'haver estudiat en països anglòfons. Els estudis culturals xinesos es desmarquen de les implicacions polítiques i nacionalistes i es decanten per una «xinesitat» (incloent els xinesos d'ultramar) com un punt de referència cultural i no tan ètnic, nacional o polític, una mena de «culturalisme xinès» que intenta transcendir les fronteres geopolítiques (vegeu Cheng, Wang i Tötösy de Zepetnek, 2009). La influència dels estudis culturals arreu del món es deu en part a l'hegemonia de l'anglès i del seu estatus de *lingua franca* mundial, a més de l'hegemonia actual dels Estats Units i l'expansió de la cultura popular que, al seu torn, va donar l'impuls inicial a aquest país perquè desenvolupés els focus teòrics de l'escola de Birmingham i els apliqués a l'estudi de la cultura nord-americana.

Pel que fa als estudis culturals a Europa, Paul Moore afirma que la crítica d'allò que és rellevant culturalment es veu dificultada per l'eurocentrisme, la creença (nostàlgica) que Europa és un magatzem d'alta cultura, una defensa conservadora del que llavors es converteix en una valoració crítica d'autoenunciació europea. De la mateixa manera, Roman Horak (1999) identifica el mateix prejudici contra els estudis culturals i la cultura popular a Alemanya i a Àustria, en concret, així com també l'impacte de l'escola de Frankfurt, entre altres factors, per la por i el menyspreu per tot el que és popular lligat a un temor de la cultura nord-americana com una amenaça d'«americanització». Tot i això, l'impacte dels estudis culturals hi és present, malgrat que la majoria de publicacions d'estudis culturals apareguin als Estats Units, Canadà o Austràlia, i aquest és el cas dels articles inclosos en els volums que publica l'Oxford University Press sobre estudis culturals espanyols, alemanys, francesos,

italians i russos, els autors dels quals comencen amb una introducció que estableix l'amplitud de la tasca que involucra, a la vegada, el desenvolupament d'una dimensió dels estudis culturals identificable dins les respectives històries culturals establertes i també les tradicions i l'academicisme de les diferents nacions (vegeu, entre d'altres, Graham i Labanyi, 1996; Denham, Kacandes i Petropoulos, 1997; Forbes i Kelly, 1996; Kelly i Shepherd, 1998; Kennedy, 1994; vegeu també Le Hir i Strand, 2000; Reynolds i Kidd, 2000; Jordan i Morgan-Tamosunas, 2000; Forgacs i Lumley, 1996). És interessant veure que pel que fa a l'academicisme europeu, és a França —a més de a l'Europa central i l'oriental, com bé explicarem més endavant— on els estudis culturals han adquirit menys interès. (Vegeu, per exemple, Chalard-Fillaudeau, 2010). És important remarcar també que l'àmbit dels temes dels estudis culturals és més ampli que mai, ja que inclouen la història oral, la política i la història, els conceptes crítics de classe, l'etnicitat, la comunitat, així com els temes relatius a la política del llenguatge estàndard envers els dialectes i uns quants estudis de gènere i d'homosexualitat, amb els quals es treballa per arribar al que Josephine Gattuso Hendin ha anomenat «discurs ètnic més inclusiu» (2001: 57; sobre els aspectes d'aquest discurs, vegeu també Birnbaum, 1993; Carnevale, 2009; Jeffries Miceli, 1994; Reich, 2004).

Marjorie Ferguson i Peter Golding (1997), en la introducció del volum col·lectiu *Cultural Studies in Question*, critiquen el fracàs a l'hora de tractar empíricament els canvis estructurals en els sistemes globals i nacionals econòmics i mediàtics després de la caiguda de l'imperi soviètic, les conseqüències de la globalització i el procés de democratització (és interessant el fet que aquest punt de vista sigui paral·lel al marc i a la metodologia de Tötösy de Zepetnek —allò «contextual» i el que és «empíric»— en els estudis culturals comparats. Vegeu-ho més endavant). En el mateix volum, John D.H. Downing (1997) proposa examinar la capacitat dels estudis culturals per dirigir la transició econòmica, política i cultural d'Europa central, oriental i de Rússia, i a la inversa, investigar les implicacions d'aquestes transicions com a prova principal dels acadèmics per a l'avaluació de la utilitat dels estudis culturals. L'autor subratlla la necessitat de l'academicisme d'aquesta disciplina per integrar la societat i el poder, el conflicte i el canvi en l'anàlisi de la comunicació i, en concret, per reconèixer el poder dels altres agents que no és el de l'elit, és a dir, el paper que ha acomplert la cultura popular en crear una pressió social que ha desembocat en canvis polítics. Dowling també afirma que Sud-àfrica, Corea del Sud, Taiwan i Amèrica Llatina, igual que Europa del sud, que han viscut transicions anàlogues, poden oferir termes de comparació. En un volum titulat *Cultural Discourse in Taiwan* els editors comenten que Taiwan —a causa del seu passat colonial i de la diversitat del seu patrimoni cultural— «representa la dinàmica dels processos culturals en què

l'Est i l'Oest es troben en un espai específic i extraordinari» (Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek, 2009: 1). Myungkoo Kang (2004a) en l'article «Modernitats d'Àsia de l'est» examina la situació dels estudis culturals a Corea del Sud. L'anàlisi suggereix paral·lelismes que podrien ser aplicables —com els estudis culturals de Taiwan— a l'estudi de la cultura o cultures (vegeu també Kang, 2004b; sobre Europa central i oriental, consulteu, entre d'altres, Guran, 2006; Tötösy de Zepetnek, 2002). Kang esbossa la manera com Corea del Sud ha adoptat les teories occidentals dels estudis culturals que van començar el 1980, les ha fetes seves i les ha utilitzades, i recalca la necessitat d'uns estudis culturals per al segle XXI. També descriu la forma com Taiwan, un lloc on els estudis culturals han començat a ser institucionalitzats des de 1993, ha proveït el país d'un moviment democràtic amb uns fonaments teòrics per dur a terme una recerca important sobre la política identitària, temes de gènere i de minories, i sobre la colonització japonesa i nord-americana, així com les relacions entre els taiwanesos nadius i els immigrants de la Xina. Sobre la situació dels estudis culturals en altres parts del planeta, hi ha un exemple que és especialment rellevant: els estudis culturals llatinoamericans, el desenvolupament dels quals ha estat consubstancial a la lluita per a l'emancipació contra l'hegemonia cultural europea i més tard nord-americana, uns estudis que sovint se centren en temes com ara l'Europa central i oriental postcomunista, o en temes com per exemple el fenomen de la penetració cultural, la censura i l'autocensura, i la manera simbòlica mitjançant la qual s'expressa la resistència popular, la definició de la cultura nacional i les anàlisis dels discursos de poder (vegeu, entre d'altres, McClennen i Fitz, 2004; McRobbie, 2005; Moreiras, 2001; Jordan i Morgan-Tomasunas, 2000).

Els últims avenços en el camp dels estudis culturals s'interessen especialment per la ciència cognitiva, l'emoció, la comunicació, els mitjans de comunicació i la memòria (vegeu, entre d'altres, Zunshine, 2009; Highmore, 2009; Nalbatian *et al.*, 2010). Els estudis culturals també mostren avenços prometedors tant en el treball teòric com aplicat de les Humanitats digitals amb referència a l'aplicació dels nous mitjans de recerca, i també la publicació (vegeu, per exemple, Landow, 2006; McCarty, 2010; Schreibman, Siemens i Unsworth, 2004; Tötösy de Zepetnek, 2007, 2010; Van Dijck; Van Peer, 2010; Van Peer, Asimakopoulou i Bessis, 2010).

3. El camp dels estudis culturals comparats

Els estudis culturals, tot i ser un camp innovador i essencial dins de les humanitats i les ciències socials, tenen una trava: la construcció monolingüe en què es basen, ja que és un camp desenvolupat i

practicat bàsicament en el món anglòfon per part dels acadèmics que, a tot estirar, treballen amb dues llengües. D'aquí ve la noció del que ha estat bandera de la literatura comparada, és a dir, que el fet de treballar en una gran varietat de llengües hauria de ser el camp de treball ideal dels estudis culturals comparats. La conceptualització dels estudis culturals comparats, duta a terme a finals de la dècada de 1980 per Steven Tötösy de Zepetnek, és la «unió» dels principis de la literatura comparada —sense la seva faceta eurocèntrica i orientada a cada nació, com ja hem comentat amb anterioritat— amb els principis dels estudis culturals, que inclouen les darreres perspectives ideològiques més explícites. Alguns altres principis dels estudis culturals comparats se centren en «com» es duen a terme els processos culturals derivats del constructivisme radical (vegeu, entre d'altres, Riegler (<http://www.radicalconstructivism.com>)); Schmidt, 1994 i 2010; consulteu també la publicació *CLCWeb: Comparative Literature and Culture* (<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb>) i la sèrie monogràfica en format paper de *Books in Comparative Cultural Studies*, tots dos publicats per Purdue University Press i la sèrie monogràfica en paper publicada per Shaker Press amb el títol *Books in Culture, Media, and Communication Studies*). És per tots aquests factors que l'objectiu de l'estudi, sovint, no és el producte cultural en si, sinó els processos mitjançant els quals els micro- i macrosistemes que són rellevants per a l'estudi de la cultura (sobre els macrosistemes, vegeu, per exemple, Wallerstein, 1982; sobre els microsistemes vegeu, per exemple, Schmidt, 1994 i 2010; Even-Zohar, 1994; Tötösy de Zepetnek, 1992). «Comparar» no implica —i no hauria d'implicar— la jerarquia, és a dir, en una anàlisi comparativa i textual, el que impera és el mètode per sobre de la matèria estudiada. De la mateixa manera, el fet d'estudiar altres cultures és un element bàsic i fonamental i és també el factor que determina el marc dels estudis culturals comparats. Aquest principi encoratja un diàleg intercultural i interdisciplinar, de marcat caràcter ideològic, i per tant en aquest aspecte la disciplina que tractem és igual que la dels estudis culturals. El diàleg es concep com una inclusió que s'estén fins a l'Altre, marginat, minoritari, i tot el que es considera i s'ha considerat fins ara perifèric. És realment positiu que els acadèmics treballin el camp dels estudis culturals comparats per obtenir el coneixement adequat que els permetrà ser funcionals en diverses llengües, disciplines i cultures abans de fer el pas següent i entrar dins l'estudi de la teoria i la metodologia.

Els estudis culturals comparats se centren en l'estudi de la cultura, tant de les parts (per exemple, la literatura, les pel·lícules, la cultura popular, les arts visuals, la televisió, els nous mitjans de comunicació, etc.) com de la totalitat, amb relació a les altres formes d'expressió i activitats humanes, així com també a les altres disciplines dins el camp de les humanitats i les ciències socials. Aquest enfocament permet una anàlisi contextual i cultural exhaustiva. Els estudis

culturals comparats es concentren en l'anglès com a *lingua franca* contemporània d'academicisme, comunicació, negocis, tecnologia, etc. Això no obstant, l'ús de l'anglès en les publicacions acadèmiques, per si un tema de discussió teòrica important, no implica un etnocentrisme per part d'Europa i els Estats Units. (Vegeu, entre d'altres, Ramanathan, 2005; Rubdy i Saraceni, 2006; Prendergast, 2004 i 2008; Young, 2009). Sinó tot el contrari: el vast ús de l'anglès com a llengua internacional d'academicisme permet als catedràtics de fora del món anglòfon i de l'Europa continental de presentar les seves obres en fòrums internacionals i que els companys de professió d'altres països les puguin entendre. De manera significant, els estudis culturals comparats giren al voltant de la recerca i l'anàlisi basada en les proves, i és per això que un enfocament «contextual» (és a dir, sistèmic i empíric) presenta les metodologies i el marc de treball més avantatjós. Sobre aquest aspecte, vegeu, entre d'altres, la justificació de l'empirisme de Ferguson i Golding (1997), vegeu més amunt; consulteu sobretot Schmidt (1994, 2010). Els estudis culturals comparats insisteixen en una metodologia que involucra l'estudi interdisciplinari amb tres tipus de precisió metodològica: l'interdisciplinarietat (l'anàlisi i la recerca d'un catedràtic dins les disciplines de les humanitats), la multidisciplinarietat (l'anàlisi i la recerca d'un catedràtic tot bo i utilitzant una altra disciplina) i la pluridisciplinarietat (l'anàlisi i la recerca d'un equip de treball amb participants de diverses disciplines (Tötösy de Zepetnek, 1998: 79-120). Els estudis culturals comparats són una disciplina inclusiva de les Humanitats globals i, com a tal, actuen contra la paradoxa de la globalització *versus* la localització (cal remarcar que la sociologia, a través de l'antropologia cultural (vegeu, per exemple, Pinxton), s'està interessant per la designació i la pràctica dels «estudis culturals comparats», malgrat que en molts casos es realitza sense una definició teòrica i/o metodològica i que a partir de l'any 2000 els programes d'estudis culturals comparats s'han establert en molts llocs arreu del món). I per últim, però no menys important, els estudis culturals comparats intenten invertir el declivi intel·lectual i institucional de les Humanitats així com la seva marginació, argumentant a favor de la importància d'aquesta disciplina i de la de les Ciències socials. A continuació us presentem una definició a títol de resum dels estudis culturals comparats:

comparative cultural studies is the theoretical, as well as methodological postulate to move and dialogue between cultures, languages, literatures, and disciplines. This is a crucial aspect of the framework, the approach as a whole, and its methodology. In other words, attention to other cultures — that is, the comparative perspective — is a basic and founding element and factor of the framework. The claim of emotional and intellectual primacy and subsequent institutional power of national cultures is untenable in this perspective. In sum, the built-in notions of exclusion and self-referentiality of single-culture study, and their result of rigidly-defined disciplinary boundaries, are notions against

which comparative cultural studies offers an alternative as well as a parallel field of study. This inclusion extends to all Other, all marginal, minority, border, and peripheral entities, and encompasses both form and substance. However, attention must be paid to the “how” of any inclusionary approach, attestation, methodology, and ideology so as not to repeat the mistakes of Eurocentrism and “universalization” from a “superior” Eurocentric point of view. Dialogue is the only solution (Tötösy de Zepetnek, 2003: 259; see also Tötösy de Zepetnek, 2007; on further development of the concept including media and communication studies, see, e.g., Lisiak, 2010; Tötösy de Zepetnek and López-Varela Azcárate, 2010).

Malgrat el paper complicat que exerceixen les humanitats pel que fa a la rellevància social i històrica arreu del món, des de l'arribada dels nous mitjans de comunicació i Internet, el desenvolupament de la freqüència i l'expansió de les noves possibilitats de comunicació han sortit del terreny purament acadèmic. I tot i que les humanitats en general són lentes quant a la seva incorporació als nous mitjans per a l'ús acadèmic i la pedagogia, per a la literatura comparada —a causa del seu caràcter intrínsecament interdisciplinar— aquests mitjans serien un espai natural on poder infringir la tendència de la constricció i la presència cada cop menor de les Humanitats en tots els àmbits. En els estudis culturals, les humanitats digitals es consideren un avenç important tant a nivell teòric com aplicat i és per això que els estudis culturals comparats insisteixen en les humanitats digitals com un dels principis més primordials. (Vegeu, entre d'altres, Tötösy de Zepetnek i López-Varela Azcárate, 2010; López-Varela Azcárate i Tötösy de Zepetnek, 2010 [en aquest article, consulteu també la discussió de la situació dels estudis culturals a França]; consulteu també Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007a, 2007b, 2010). Un problema corol·lari és l'actitud negativa dels acadèmics envers la publicació en línia en el camp de les humanitats, i també sorprèn veure que aquest fet queda poc palès sobre el paper: una excepció notable és la de George P. Landow, que discuteix aquesta situació curiosa i equivocada a *Hypertext 03: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*:

By and large, the humanities have been preoccupied with the impact of technology from a quasi-outsider's perspective, as if society and technology can still be separated (*Dark Fiber*, 13). This resistance by humanities scholars appears in two characteristic reactions to the proposition that information technology constitutes a crucial cultural force. First, one encounters a tendency among many humanists contemplating the possibility that information technology influences culture to assume that before now, before computing, our intellectual culture existed in some pastoral non-technological realm. *Technology*, in the lexicon of many humanists, generally means “only that *technology* of which I am frightened” have frequently heard humanists use the word technology to mean “some intrusive, alien force like computing,” as if pencils, paper, typewriters, and printing presses were in some way *natural* (Lovink, qtd. In Landow, 2006: 46).

En el panorama actual de les humanitats, és la nova generació de joves catedràtics i nous membres de les facultats els qui entenen la importància de les noves tecnologies de la comunicació en l'estudi de la cultura i la literatura —fins avui sense el suport de molts catedràtics establerts i arrelats— i sembla que serà només en el futur que les Humanitats arribaran a ser apreciades i recolzades pels ulls dels seus semblants quan es publiquin en línia, a text complet i —aquest és el punt clau— en publicacions d'accés lliure. De fet, hauria de ser a la inversa, ja que hauria de ser la publicació catedràtica en línia la que hauria de situar les humanitats comparades un altre cop en el mapa i arreu del món. Un altre camp dels estudis culturals comparats fa referència als estudis de la traducció, un camp encara abandonat en el panorama acadèmic en general. (Al voltant d'aquest aspecte, consulteu, entre d'altres, Tötösy de Zepetnek, 1995 i 2002).

En conclusió, considerem que per elevar l'estudi de la literatura i la cultura com a activitat socialment rellevant avui dia, hem de basarnos en la recerca de proves així com també en la pragmàtica i en la responsabilitat dels graduats en el context de l'ocupació laboral. Aquest fet no vol dir que l'estudi tradicional de la literatura, incloent-hi l'estudi profund dels texts, s'hagi de relegar a un segon pla, sinó que hem de dur a terme les dues vies de forma paral·lela. La literatura comparada i els estudis culturals comparats es basen en els principis bàsics de l'enfocament comparatiu que es practica en la interdisciplinarietat, i utilitza els avantatges de les noves tecnologies de la comunicació per adquirir una presència global i una rellevància social més importants.

Nota: Nota: aquest article és la versió resumida de l'article de Steven Tötösy de Zepetnek i Louise O. Vasvári titulat «Comparative Literatura, World Literatura, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies», *The Cambridge Companion to Comparative Literatura and Comparative Cultural Studies*. Ed. Steven Tötösy de Zepetnek i Tutun Mukherjee. Cambridge: Cambridge UP, 2012. De propera publicació. Una versió més extensa de l'article és la de Steven Tötösy de Zepetnek i Louise O. Vasvári (2012) titulada «Sinopsis of the Current Situation of Comparative Literatura and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies», edició especial *Multicultural Studies*. Ed. Silvia Albertazzi i Mario Domenichelli. *Moderna*, XIII, 1, també de propera publicació.

Bibliografia

- BASSNETT, S. (1993): *Comparative Literature: A Critical Introduction*, Oxford: Blackwell.
- BATHRICK, D. (1992): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.): *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literature*, New York: Modern Language Association of America, 320-40
- BERUBÉ, M. (ed.) (2005): *The Aesthetics of Cultural Studies*, Oxford: Blackwell.
- BIRNBAUM CHIAVOLA, L. (1993): *Black Madonnas: Feminism, Religion and Politics in Italy*, Boston: Northeastern UP.
- BIRUS, H. (1999): "Main Features of Goethe's Concept of World Literature", in Tötösy de Zepetnek, S., Dimić, M. and Sywenky, I. (eds.), *Comparative Literature Now: Theories and Practice / La Littérature comparée à l'heure actuelle. Théories et réalisations*, Paris: Honoré Champion, 31-41.
- BLAIR, W. (1940): *The History of World Literature*, Chicago: University of Knowledge Inc.
- BOHME, H. and SCHERPE, K. (eds.) (1996): *Literatur und Kulturwissenschaften. Positionen, Theorien, Modelle*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- BOHME, H., MATUSSEK, P. and MULLER, L. (eds.) (2000): *Orientierung Kulturwissenschaft. Was sie kann, was sie will*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- CARUTH, C., and CULLER, J. (eds.) (2010): *Literary Criticism for the Twenty-first Century. Special issue PMLA: Publications of the Modern Language Association of America*, 4, vol. CXXV, 899-1152.
- CHALARD-FILLAUDEAU, A. (ed.) (2010): *Etude et sciences de la culture: une résistance française?*, Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, 5, 1-181.
- CHENG, C., WANG, I. and TÖTÖSY DE ZEPETNEK, S. (eds.) (2009): *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series.
- COULDRY, N. (2000): *Inside Culture: Re-imagining the Method of Cultural Studies*, London: Sage.
- DAMROSCH, D. (2003): *What Is World Literature?*, Princeton: Princeton UP.
- DAMROSCH, D. (2009): *How to Read World Literature*, Chichester: John Wiley & Sons.
- DAVIS, G., MARSDEN, P., LEDENT, B. and DELREZ, M., (eds.) (2005): *Towards a Transcultural Future: Literature and Society in a "Post"-Colonial World*, Amsterdam: Rodopi.
- DENHAM, S., KACANDES, I., and PETROPOULOS, J. (eds.) (1997): *A User's Guide to German Cultural Studies*, Ann Arbor: U. of Michigan P.
- DETIENNE, M., (2008): *Comparing the Incomparable*, Trans. LLOYD, J. Stanford: Stanford UP.
- DOWNING, J. D.H. (1997): "Cultural Studies, Communication and Change: Eastern Europe to the Urals", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, 187-204.
- EVEN-ZOHAR, I. (1990): *Polysystem Studies, Special Issue of Poetics Today*, 1, vol. XI, 12-68.
- FINNEY, G. (2008): "Elitism or Eclecticism? Some Thoughts about the Future of Comparative Literature", *Symploke: a journal for the intermingling of literary, cultural, and theoretical scholarship*, 1-2, vol. XVI, 215-25.
- FERGUSON, M., and GOLDING, P. (1997): "Cultural Studies and Changing Times: An Introduction", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, XIII-XXVII
- FORBES, J. and KELLY, M. (eds.) (1996): *French Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.

- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FRANCO, J. (2007): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.), *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literatures*, New York: Modern Language Association of America, 209-24.
- FREDRICKSON, G. M. (1997): *The Comparative Imagination: On the History of Racism, Nationalism, and Social Movements*, Berkeley: U. of California P.
- FRESE WITT, M. A. (2007): *La Recherche en littérature générale et comparée en France en 2007: Bilan et perspectives*, Le Mont-Houy: P. U. de Valenciennes.
- FROW, J. and MORRIS, M. (eds.) (1993): *Australian Cultural Studies: A Reader*, Sydney: Allen & Unwin.
- GALLAGHER, M. (ed.) (2008): *World Writing: Poetics, Ethics, Globalization*, Toronto: U. of Toronto P.
- HYDE, G. M. [GMH] (2005): "Comparative Literature", in Childs, P. and Fowler, R. (eds.): *The Routledge Dictionary of Literary Terms*, London: Routledge, 29-31.
- GRAHAM, H., and LABANYI, J. (eds.) (1996): *Spanish Cultural Studies: An Introduction: The Struggle for Modernity*, Oxford: Oxford UP.
- GROSSBERG, L., NELSON, C. and TREICHLER, P. (eds.) (1992): *Cultural Studies*, New York: Routledge.
- GROSSBERG, L. (1998): "The Cultural Studies Crossroads Blues", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. I, 65-82.
- GUPTA, S. (2009): *Globalization and Literature*, Cambridge: Polity.
- GURAN, L. (2006): "US-American Comparative Literature and the Study of East-Central European Culture and Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XVIII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol8/iss1/7/>>, [24/05/11].
- HALL, D. E. (ed.) (2001): *Professions: Conversations on the Future of Literary and Cultural Studies*, Urbana: U. of Illinois P.
- HENDIN GATTUSO, J. (2001): "The New World of Italian American Studies", *American Literary History*, 1, vol. XIII, 141-57.
- HIGHMORE, B. (2009): *A Passion for Cultural Studies*, Houndmills: Palgrave MacMillan.
- HORAK, R. (1999): "Cultural Studies in Germany (and Austria) and Why There is No Such Thing", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. II, 109-15.
- JEFFRIES MICELI, G. (1994): *Feminine Feminists: Cultural Practices in Italy*, Minneapolis: U. of Minnesota P.
- JORDAN, B. and MORGAN-TAMOSUNAS, R. (eds.) (2000): *Contemporary Spanish Cultural Studies*, London: Arnold.
- KANG, M. (2004): "East Asian Modernities and the Formation of Media and Cultural Studies", in Dowling J. D. H. (ed.), *The Sage Handbook of Media Studies*, Thousand Oaks: Sage, 271-88.
- KANG, M. (2004): "There is No South Korea in South Korean Cultural Studies: Beyond the Colonial Conditions of Knowledge Production", *Journal of Communicative Inquiry*, 3, vol. XXVIII, 253-68.
- KELLY, C., and SHEPHERD, D. (eds.) (1998): *Russian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- KENNEDY, M. D. (1994): *Envisioning Eastern Europe: Postcommunist Cultural Studies*, Ann Arbor: The U of Michigan P.
- KITTLER, F. (2001): *Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft*, München: Fink.

- KRISHNASWAMY, R. (2010): "Toward World Literary Knowledges: Theory in the Age of Globalization", *Comparative Literature*, 4, vol. LXII, 399-419.
- LANDOW, G. P. (2006): *Hypertext 3.0: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.
- LAWALL, S. (ed.) (1994): *Reading World Literature: Theory, History, Practice*, Austin: U. of Texas P.
- LE HIR, M. P. and STRAND, D. (eds.) (2000): *French Cultural Studies: Criticism at the Crossroads*, Albany: State U. of New York P.
- LEE, A. and POYNTON, C. (eds.) (2000): *Culture & Text: Discourse and Methodology in Social Research and Cultural Studies*, Lanham: Rowman & Littlefield.
- LEE, R. (2003): *Life and Times of Cultural Studies: The Politics and Transformation of the Structures of Knowledge*, Durham: Duke UP.
- LIONNET, F. and SHIH, S. (eds.) (2005): *Minor Transnationalism*, Durham: Duke UP.
- LISIAK, A.A. (2010): *Urban Cultures in (Post)Colonial Central Europe*, West Lafayette: Purdue UP.
- LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "Comparative Cultural Studies, éducation, nouveaux médias et l'interculturalisme", in Chalard-Fillaudeau, A. (ed.), *Etudes et sciences de la culture. Une résistance française?* Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, vol. V, 73-96.
- McCARTHY, C. et al. (eds.) (2007): *Globalizing Cultural Studies: Ethnographic Interventions in Theory, Method, and Policy*, New York: Peter Lang.
- McCARTY, W. (ed.) (2010): *Text and Genre in Reconstruction*, Cambridge: Open Book Publishers.
- McCLENNEN, S. and FITZ, E. (eds.) (2004): *Comparative Cultural Studies and Latin America*, West Lafayette: Purdue UP.
- McROBBIE, A. (2005): *The Uses of Cultural Studies*, London: Sage.
- MOORE, P. (2001): "European Cultural Studies", in Moore, T. (ed.), *A Companion to Cultural Studies*, Oxford: Blackwell, 298-314.
- MOREIRAS, A. (2001): *The Exhaustion of Difference: The Politics of Latin American Cultural Studies*, Durham: Duke UP.
- NALBATIAN, S. et al. (eds.) (2010): *The Memory Process: Neuroscientific and Humanistic Perspectives*, Cambridge: MIT P.
- PINXTEN, Rik. (2007): "Contemporary Cultural Studies: Theory, Contexts and Trends", *Tribes and Tribals*, Special Issue *Tribes and Tribals*, I, 93-99.
- PIREDDU, N. (2009): "Between the Local and the Global: Comparative Literature in the Land of Dante", *Recherche Littéraire / Literary Research*, vol. XXV, 26-33.
- PIZER, J. (2006): *The Idea of World Literature: History and Pedagogical Practice*, Baton Rouge: Louisiana State UP.
- PRENDERGAST, C. (ed.) (2004): *Debating World Literature*, London: Verso.
- PRENDERGAST, C. (2008): *Buying into English: Language and Investment in the New Capitalist World*, Pittsburgh: U of Pittsburgh P.
- PROW, J. (2007): "Australian Cultural Studies", *Postcolonial Studies*, 1, vol. X, 59-75.
- RAMANATHAN, V. (2005): *The English-Vernacular Divide: Postcolonial Language Politics and Practice*, Clevedon: Multilingual Matters.
- REICH, J. (2004): *Beyond the Latin Lover: Marcello Mastroianni, Masculinity and Italian Cinema*, Bloomington: Indiana UP.
- REYNOLDS, S. and KIDD, W. (2000): *Contemporary French Cultural Studies*, Oxford: Oxford UP.

- RIEGLER, A.: *Radical Constructivism*, <<http://www.radicalconstructivism.com>>, [25/05/2011].
- ROJEK, C. (2007): *Cultural Studies*, Cambridge: Polity P.
- RUBDY, R. and SARACENI, M. (2006): *English in the World*, New York: Continuum.
- SAUSSY, H. (2006): "Exquisite Cadavers Stitched from Fresh Nightmares: Of Memes, Hives, and Selfish Genes", in Saussy, H. (ed.), *Comparative Literature in an Age of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP, 3-42.
- SCHMIDT, S.J. (2010): "Literary Studies from Hermeneutics to Media Culture Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol12/iss1/1>>, [25/05/2011].
- SCHMIDT, S.J. (1994): *Kognitive Autonomie und soziale Orientierung. Konstruktivistische Bemerkungen zum Zusammenhang von Kognition, Kommunikation, Medien und Kultur*, Frankfurt: Suhrkamp.
- SCHREIBMAN, S., SIEMENS, R. and UNSWORTH, J. (eds.) (2004): *A Companion to Digital Humanities*, Malden: Blackwell.
- SIMONSEN, K.-M., and STOUGARD-NIELSEN, J. (eds.) (2008): *World Literature World Culture: History, Theory, Analysis*, Aarhus: Aarhus UP.
- SPIVAK, G. Ch. (2003): *Death of a Discipline*, New York: Columbia UP.
- STURM-TRIGONAKIS, E. (2007): *Global playing in der Literatur. Ein Versuch über die Neue Weltliteratur*, Würzburg: Königshausen & Neumann.
- TAMBURRI, A. J. (ed.) (2006): *Italian Cultural Studies*, Boca Raton: Bordighera P.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1992): "Systemic Approaches to Literature: An Introduction with Selected Bibliographies", *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée* 1-2, vol. XIX, 21-93.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1995): "The Systemic and Empirical Approach to Literature, the Polysystem Theory, and Translation Theory: The Importance of Methodology", *Studies in the Humanities*, 1-2, vol. XXII, 12-20.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1998): *Comparative Literature: Theory, Method, Application*, Amsterdam: Rodopi.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1999): "Taxonomy for the Study of Translation in Comparative Cultural Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/ccstranslationstudies>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2002): "Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.): *Comparative Central European Culture*, West Lafayette: Purdue UP, 1-32.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2003): "From Comparative Literature Today toward Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.), *Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, West Lafayette: Purdue UP, 235-267.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007a): "The New Humanities: The Intercultural, the Comparative, and the Interdisciplinary", in Ziolkowski, J. M. and López, A. J. (eds.), *Globalization and the Futures of Comparative Literature, Thematic Section of The Global South*, 2, vol. I, 45-68.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007b): "Aspects of Scholarship and Publishing in the Age of New Media Technology", in Sanz, A. and Romero, D. (eds.), *Literatures in the Digital Era: Theory and Praxis*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 171-184.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Bibliography for Work in Comparative Literature and Culture", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/clcbibliography>>, [25/06/2011].

- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "The 'Impact Factor' and Selected Issues of Content and Technology in Humanities Scholarship Published Online", *Journal of Scholarly Publishing*, 1, vol. XLII, 70-78.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2011): "Shortlist of (Text)Books in Comparative Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/comparativeliteraturebooks>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., (2010): "Education, Interculturalism, and Mapping a New Europe", in Tötösy de Zepetnek, S. and Wang, I. (eds.), *Mapping the World, Culture, and Border-crossing*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 38-49.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and MUKHERJEE, T. (eds.) (2012, forthcoming): *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. and Mukherjee, T. (eds.), *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies", in Albertazzi, S. and Domenichelli, M. (eds), Special Issue *Multicultural Studies*, Moderna, 1, vol. XIII.
- TURNER, G. (2003): *British Cultural Studies: An Introduction*, London: Routledge.
- VAN DIJCK, J. (2010): "Search Engines and the Production of Academic Knowledge", *International Journal of Cultural Studies*, 6, vol. XIII, 574-92.
- VAN PEER, W., ASIMAKOPOULOU, E. and BESSIS, N. (eds.) (2010): *Literary Education and Digital Learning: Methods and Technologies for Humanities Studies*, Hershey: Information Science Reference.
- WALLERSTEIN, I. (1982): "World-System Analysis: Theoretical and Interpretative Issues", in Hopkins, T. K. (ed.), *World-System Analysis: Theory and Methodology*, Beverly Hills: Sage.
- WANG, I., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Introduction to *Cultural Discourse in Taiwan*", in Cheng, C., Wang, I. and Tötösy de Zepetnek, S. (eds.), *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 1-9.
- WANG, N. (2001): "Confronting Globalization: Cultural Studies versus Comparative Literature Studies?", *Neohelicon: acta comparationis litterarum universarum*, 1, vol. XXVIII, 56-65.
- WHITE, M. and SCHWOCH, J. (eds.) (2006): *Questions of Method in Cultural Studies*, Malden: Blackwell.
- YOUNG, R. J. C. (2009): "English and the Language of Others", *European Review*, 1, vol. XVII, 203-212.
- ZUNSHINE, L., (ed.) (2009): *Introduction to Cognitive Cultural Studies*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.